

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОСНОВИ КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**Спеціальність: **С4 «Психологія»**Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**Форма здобуття освіти: **очна**Рік навчання: **2**Семестр(и): **III (осінній)**Тип освітнього компонента: **обов'язковий**Навчальний рік: **2025-2026**Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**Навчальні заняття: **лекції, консультації**Підсумковий контроль: **іспит**Пререквізити: **загальна психологія.**Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверх**Керівник освітнього компонента: **Чернова Валерія Костянтинівна**email: **vk.chernova@knmu.edu.ua****ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

Курс «**Основи клінічної психології**» спрямований на формування у здобувачів системного розуміння закономірностей психічного здоров'я і порушень психічної діяльності людини, механізмів їх виникнення, проявів і шляхів психокорекційної допомоги. Дисципліна інтегрує знання з психології, психіатрії, неврології та психофізіології, забезпечує ґрунтовне розуміння взаємозв'язку соматичних, невротичних і психічних розладів із психологічними процесами та особистісними структурами. Курс є базовим для підготовки майбутніх клінічних психологів, які здатні здійснювати психодіагностику, консультивання, профілактику та психокорекцію порушень психічного здоров'я.

МЕТА КУРСУ. Здобувачі навчатимуться аналізувати психічні розлади з позицій психологічних механізмів їх виникнення та перебігу, розуміти структуру і функції психіки в нормі й патології, опанують знання про клініко-психологічну діагностику, методи оцінки емоційно-вольової, когнітивної та особистісної сфер. Вони зможуть інтегрувати психологічні та медико-біологічні знання для побудови комплексного підходу до вивчення психічного здоров'я людини.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- знати основні поняття, принципи та категорії клінічної психології, її місце серед медико-психологічних наук;
- розуміти механізми психічних розладів, роль біологічних, психологічних і соціальних чинників у їх розвитку;
- володіти знаннями про основні клініко-психологічні синдроми, класифікації розладів, критерії норми й патології психічних процесів;
- уміти застосовувати базові методи клініко-психологічного дослідження (спостереження, інтерв'ю, проєктивні та опитувальні методики, аналіз історії хвороби);
- використовувати отримані знання для участі у мультидисциплінарній роботі, планування психокорекційних і реабілітаційних заходів, формулювання психологічних висновків;
- розвивати професійні компетентності клінічного мислення, етичної відповідальності, психологічної емпатії, здатності до саморефлексії та співпраці з медичними фахівцями.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (20 год.):**

1. Предмет, завдання та структура клінічної психології.
2. Методологічні принципи та методи клініко-психологічного дослідження.
3. Поняття норми, патології та критерії психічного здоров'я в клінічній психології.

4. Біопсихосоціальна модель виникнення і розвитку психічних розладів.
5. Психологічні механізми дезадаптації та патопсихологічні синдроми.
6. Етапи та принципи клініко-психологічної діагностики.
7. Психологічні аспекти соматичних і психосоматичних розладів.
8. Особистісні реакції на хворобу та їх психологічна корекція.
9. Принципи психокорекції та реабілітації в клінічній психології.
10. Етичні норми та професійні стандарти діяльності клінічного психолога.

Перелік тем практичних занять (30 год.):

1. Предмет, завдання та структура клінічної психології.
2. Методологічні принципи та методи клініко-психологічного дослідження.
3. Поняття норми, патології та критерії психічного здоров'я в клінічній психології.
4. Біопсихосоціальна модель виникнення і розвитку психічних розладів.
5. Психологічні механізми дезадаптації та патопсихологічні синдроми.
6. Етапи та принципи клініко-психологічної діагностики.
7. Психологічні аспекти соматичних і психосоматичних розладів.
8. Особистісні реакції на хворобу та їх психологічна корекція.
9. Принципи психокорекції та реабілітації в клінічній психології.
10. Етичні норми та професійні стандарти діяльності клінічного психолога.

Перелік тем самостійної роботи студента (40 год.)

1. Предмет, завдання та структура клінічної психології.
2. Методологічні принципи та методи клініко-психологічного дослідження.
3. Поняття норми, патології та критерії психічного здоров'я в клінічній психології.
4. Біопсихосоціальна модель виникнення і розвитку психічних розладів.
5. Психологічні механізми дезадаптації та патопсихологічні синдроми.
6. Етапи та принципи клініко-психологічної діагностики.
7. Психологічні аспекти соматичних і психосоматичних розладів.
8. Особистісні реакції на хворобу та їх психологічна корекція.
9. Принципи психокорекції та реабілітації в клінічній психології.
10. Етичні норми та професійні стандарти діяльності клінічного психолога.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення знань із вікової психології, отриманих у процесі аудиторного навчання, та формує здатність застосовувати їх у професійній діяльності психолога. Вона допомагає розвивати навички аналізу особливостей психічного розвитку людини на різних етапах онтогенезу, опрацювання емпіричних матеріалів і формулювання висновків, а також сприяє підготовці до практичної роботи з дітьми, підлітками та дорослими з урахуванням їхніх вікових характеристик.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекцію, спостереження, інструктаж, аналіз і самоаналіз навчальної та професійної діяльності, моделювання ситуацій, розв'язання кейсів, підготовку та публічний виступ, опрацювання та представлення результатів психодіагностичних методи.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до

Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) не передбачені.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до іспиту є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за ДЗ становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ДЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова

1. Основи клінічної психології : навч посібник / Г. М. Закалик, О. В. В ойцеховська, П. М. Ш увар. - Л ьвів: Видавництво Л ьвівської політехніки, 2020. - 432 с.
2. Клінічна психологія : навч. посіб. / Османова А. М., Хорунженко Г.В. - К.: Талком, 2023. - 228 с.

Зав. кафедри української мови,
психології та педагогіки

Людмила ФОМІНА